

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen

DOM
2010-05-20
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
28577-10
Enhet 15

SÖKANDE

AB Restaurangfartyget Delila, 556367-5007
Tändsticksvägen 6
593 38 Västervik

Ombud: Advokat Paul Ekstrand
Advokatbyrån Lidén & Schierenbeck HB
Storgatan 18
593 33 Västervik

MOTPART

Exploateringsnämnden i Stockholms Stad
Box 8189
104 20 Stockholm

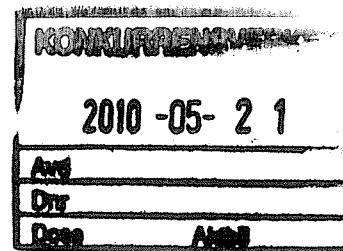
SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan om ingripande enligt LOU.

Dok.Id 25906

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Stockholms stads exploateringsnämnd (staden) har genomfört en upphandling av färjeförbindelse Hammarby Sjöstad 2011-2015. Upphandlingen har genomförts som en förenklad upphandling. Enligt tilldelningsbeslut av den 8 april 2010 beslöt staden att anta och teckna avtal med annan anbudsgivare.

AB Restaurangfartyget Delila (Delila) ansöker om överprövning enligt LOU och yrkar att förvaltningsrätten beslutar att utvärderingen ska rättas på sådant sätt att Delilas anbud ska anses uppfylla skall-kraven och därmed beaktas i utvärderingen samt att Delilas anbud ska antas såsom det lägsta anbudet.

Till stöd för ansökan anføres i huvudsak följande. Delila uppfyller samtliga s.k. skall-krav. Staden uppger i sitt beslut felaktigt att så inte var fallet. Ett av skall-kraven är att anbudsgivaren ska ha en omsättning om minst fem miljoner kronor. Delila hade inte så hög omsättning men tog in en delägare vilket medförde att bolagets omsättning översteg kravet på fem miljoner. Delila meddelade staden detta innan anbudstidens utgång och fick besked om att omsättningskravet därmed var uppfyllt. Förslaget att ta in en delägare kom från Leif Claesson på Exploateringskontoret. Oaktat att Delila tog in en delägare i projektet prövades inte bolagets ansökan med motivering att bolaget inte uppfyllde omsättningskravet. Delilas anbud var ett antal miljoner lägre än det som sedermera antogs. Om Delilas anbud varit med i utvärderingen är det sannolikt att det skulle ha antagits.

Staden bestrider Delilas yrkanden och anför i yttrande bl.a. följande. Enligt förutsättningarna i förfrågningsunderlaget ska anbudsgivare ha en sådan ekonomisk ställning som krävs för genomförande av uppdraget. Anbudsgivare ska under det senast fastställda räkenskapsåret ha uppnått en årsomsättning om lägst fem miljoner. Av den årsredovisning som Delila

har bifogat sitt anbud framgår att nettoomsättningen för 2008/2009 uppgår till 3,453 miljoner kronor. Delila har inte uppfyllt kravet på årsomsättning och har därför på ett korrekt sätt diskvalificerats från vidare deltagande i upphandlingen. På fråga från Delila med anledning av kravet avseende årsomsättning uppgav stadens handläggare att hinder inte föreligger mot att anbud lämnas tillsammans med annan juridisk person. Någon ytterligare kommunikation i denna fråga har inte förevarit. Påståendena om att handläggaren för Delila skulle ha föreslagit intagande av en delägare samt lämnat besked om att kravet avseende årsomsättning härigenom skulle vara uppfyllt är felaktigt och tillbakavisas. I den handling med rubriken ”Avsiktsförklaring avseende Gröna Lunds färjans ledningsgrupp” som bifogats Delilas anbud talas om visst kommande delägarskap i Delila för drift av passagerarfartyget Gröna Lunds färjan. Handlingen, som inte innefattar något som helst åtagande från annan juridisk person, visar inte att ställt krav avseende årsomsättning uppfylls. Omsättningskravet är proportionerligt i förhållande till det som upphandlas med hänsyn tagen till upphandlingens art, omfattning och värde och är nödvändigt och relevant för att bedöma leverantörens kapacitet att leverera. Delilas anbud skulle ändå inte komma i fråga eftersom anbudet inte heller uppfyller ett miljökrav avseende buller. I förfrågningsunderlaget anges i fråga om buller att bullret från fartyget *skall*, både vid gång och tilläggning, ej överstiga 55dBA ekvivalent ljudnivå vid fasad på bostäder och kontor. I sitt anbud anger Delila buller vid gång och tilläggning (radie 20 m) mindre än 60 dBA. Som bilaga har staden bifogat kopior på Delilas årsredovisning för 2008/2009, avsiktsförklaring gällande Gröna Lunds färjans ledningsgrupp och Anbudsformulär från Delila.

Delila anför i yttrande bl.a. följande. Företrädare för Delila hämtade anbudsunderlag personligen på Exploateringskontoret och talade då med Leif Claesson. De diskuterade frågan om omsättningskravet och Leif Claesson upplyste då om att Delila kunde ta in ytterligare en delägare i

projektet för att därigenom nå omsättningskravet. Delila kontaktade då ägaren av Höga Kustens Resurscenter AB som förklarade sig villig att gå in som delägare med 25 % i projektet vilket meddelades Exploateringskontoret. Härigenom anser Delila att omsättningskravet är uppfyllt. Då staden uppenbarligen inte godkände Delilas upplägg borde staden ha utrett frågan ytterligare med de inblandade parterna. Bullret på den båt Delila tänker använda uppmättes vid kontroll till mellan 55 dBA och 60 dBA. Anledningen till att bullret översteg 55 dBA var en trasig ljuddämpare vilket fel nu håller på att åtgärdas. Felet är relativt enkelt och kan åtgärdas utan större arbets- eller ekonomiska insatser. Det noteras att det anbud som antogs, Blidösundsbolaget, inte redovisat någon bullermätning. Orsaken till detta är att den båt de tänker använda ännu inte inköpts. Hur det kommer att bli med bullernivån på Blidösundsbolagets färja är således inte möjligt för staden att bedöma.

Staden anför i yttrande bl.a. följande. Någon diskussion om omsättningskravet med Leif Claesson förekom inte när företrädare för Delila besökte Exploateringskontoret för att hämta anbudsunderlaget. På fråga per telefon från Toomas Rais angående omsättningskravet uppgav Leif Claesson att hinder inte föreligger mot att anbud lämnas tillsammans med annan juridisk person. Någon ytterligare kommunikation i denna fråga har inte förevarit. Någon skyldighet för staden att utreda ”frågan ytterligare med de inblandade parterna” föreligger inte. Överhuvudtaget föreligger ingen skyldighet, eller ens rätt, att utreda anbuden ytterligare.

UTREDNINGEN I MÅLET

I dokument daterat den 19 mars 2010 med titeln ”Avsiktsförklaring gällande Gröna Lunds färjans ledningsgrupp” anges följande.

Jan Myrén kommer genom sitt delägarskap i Restaurangfartyget Delila AB att ingå i ledningsgruppen för drift av passagerarfartyget Gröna Lunds färjan.

Delägarskapet om 25 % (redovisas i kommande årsredovisning) är genom det av Jan Myrén ägda bolaget Höga Kusten Resurscenter AB 556628-2124.

DOMSKÄL

Gällande bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU skall upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar skall vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 11 kap. 12 § LOU får en leverantör vid behov och när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags ekonomiska, tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Leverantören skall genom att tillhandahålla ett åtagande från företagen i fråga eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet skall fullgöras.

I 16 kap. 2 § LOU anges bl.a. att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, skall rätten besluta att upphandlingen skall göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

Det är ostridigt i målet att Delila ensamt inte når upp till kravet på en årsomsättning om minst fem miljoner kronor. Enligt 11 kap. 12 § LOU får en leverantör vid behov och när det gäller ett visst kontrakt åberopa bl.a. andra företags ekonomiska kapacitet. Det åligger i så fall leverantören att visa att man kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras. Delila gör gällande att man uppfyller kravet på omsättning genom att ha tagit in en delägare. Till stöd för detta har Delila lämnat in en avsiktsförklaring gällande Gröna Lunds färjans ledningsgrupp, i vilken det bl.a. anges att Jan Myrén genom sitt bolag Höga Kusten Resurscenter AB

är delägare i Delila med 25 %. Avsiktsförklaringen innehåller dock inget åtagande från vare sig Jan Myrén eller Höga Kusten Resurscenter AB som innebär att Delila förfogar över dessas ekonomiska kapacitet. Förvaltningsrätten finner inte visat, vare sig genom avsiktsförklaringen eller på något annat sätt, att Delila uppfyller skall-kravet på årsomsättning. Då det åligger Delila att visa att man uppfyller de i förfrågningsunderlaget ställda skallkraven finner förvaltningsrätten att vad Delila anfört inte visar att upphandlingen genomförts i strid med LOU eller EU-rätten. Skäl för ingripande enligt 16 kap. 2 § LOU föreligger därmed inte. Delilas ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (3109/1a).

Barbro Lundholm

Rådman

Föredragande har varit förvaltningsrättsnotarien Elin Rosén.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

